

عنوان مقاله:

ارزیابی آب کاربردی و نمایه های عملکرد آبیاری در جو زمستانه (مطالعه موردی: استان اردبیل)

محل انتشار:

مجله تحقیقات آب و خاک ایران، دوره 54، شماره 4 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

فرزین پرچمی عراقی - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل (مغان)، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

سید ابوالقاسم حقایقی مقدم - بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی،

خلاصه مقاله:

در دست داشتن برآوردهایی معتبر از آب کاربردی فصلی و نمایه های ارزیابی عملکرد آبیاری در شرایط واقعی مدیریت آبیاری و بهره برداری اعمال شده در مزارع، پیش نیاز بهبود مدیریت منابع آب کشاورزی است. در پژوهش حاضر، آب کاربردی فصلی و نمایه های ارزیابی عملکرد آبیاری جو زمستانه در ۲۵ مزرعه تحت مدیریت زارعین واقع در استان اردبیل (شهرستان های اردبیل، نمین، نیر و کوثر)، در فصل زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مورد مطالعه قرار گرفت. نیاز آبی خالص جو در مزارع مطالعاتی در فصل زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و میانگین ۱۰ ساله آن به ترتیب، در دامنه ۴۷۶ تا ۶۵۲ و ۴۰۳ تا ۵۳۵ میلی متر برآورد شد (به ترتیب، با میانگین ۵۳۰ و ۴۴۹ میلی متر). مجموع آب کاربردی و بارش موثر فصلی (I + Pe) و عملکرد دانه جو به ترتیب، بین ۲۶۶ تا ۷۱۶ میلی متر و ۱۴/۰ تا ۰۷/۴ تن بر هکتار اندازه گیری شد (به ترتیب، با میانگین وزنی ۴۷۵ میلی متر و ۳۳/۲ تن بر هکتار). در نتیجه محدودیت دسترسی به آب آبیاری، ۳ تا ۹۱ درصد (با میانگین وزنی ۵۲ درصد) از عملکرد مورد انتظار جو آبی در منطقه (۵/۴ تن بر هکتار) محقق گردید. اثر سطح مهارت بهره برداران، تناوب زراعی، نوع منبع تامین آب آبیاری و روش آبیاری بر نمایه های بهره وری فیزیکی و اقتصادی آب معنی دار ($P < 0.05$) بود. نتایج نشان داد در منطقه مطالعاتی، مزارع با منبع آب سطحی از بیشترین آسیب پذیری نسبت به شرایط خشکسالی برخوردار بودند. بهبود انعطاف پذیری مدیریت آب در مزارع و تخفیف اثرات مخرب روزهای گرم و پرباد در مرحله پرشدن دانه ها می تواند بهبود نمایه های بهره وری آب را در پی داشته باشد.

کلمات کلیدی:

آبیاری بارانی، آبیاری سطحی، تناوب زراعی، تنش خشکی، فائو پنمن - مانتیث

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1736102>

